

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 299. Qualiter perfecta venditione ad traditionem usque venditor teneatur rem venditam conservare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

3. Resp. tertio: Res reliqua, quae in adibus vel fundo vendito, non tanquam partes & perpetui usus gratia, sed tanquam ornatus, vel custodiae causa, vel ob aliam causam temporalem reperiuntur, non debentur emptori, l. 17. §. 7. ff. de act. empti. l. 245. ff. de V. S. talia sunt pulli & caetera animalia, l. 16. ff. de act. empti. Rura, hoc est, eruta ex terra, ut arenae, lapides, creta. Casa, hoc est; scissa & separata à terra, ut arbores caesae, ligna, cit. l. 17. pecunia in re vendita abscondita, l. 7. ff. de R. V. De thesauro invento in re vendita post venditionem dictum est supra, & controvertunt AA. esse emptoris, relicta domino fundi portione aliqua, defendunt aliqui cum Brunneo. ad cit. l. 17. in fine. De iure contrarium, nempe per totum thesaurum, (utpote qui non venit è re vendita, seu nec est fructus ejus naturalis aut civilis, nec pars illius, sed est donum fortunae & beneficium Dei,) manere venditori, qui ante traditionem manet dominus fundi, tanquam verius videri astruunt Muller. ad Struv. ff. de peric. & commod. th. 103. lit. e. & Lauterb. §. 37. citatis aliis. Secus est de thesauro invento in re vendita post traditionem; hic enim totus emptoris est, neque cum venditore dividendus, etiam dum in venditione laesio accidisset, quin & dum venditio celebrata sub pacto retrovenditionis, ita ut emptor, redempto postea fundo, ad restitutionem thesauri non teneatur. Muller. loc. cit. Item talia sunt vasa vinaria, torcularia, nisi constet illa perpetui usus gratia esse parata, & ad fundum venditum destinata, cit. l. 17. Item statuae, picturae, candelabra, licet parietibus aedum, ne tam facile à furibus auferantur, aut corruendo damnum accipiant, sint religata catenis, aut clavis affixa, cit. l. 17. nisi tamen, ut hodieum ferè fit, in venditione dictum, ut omne fixum cedat emptori. Lauterb. §. 32. cum Franzk. ad tit. de act. empt. n. 209. & Carpz. cons. 33. defens. 10. vel nisi dictae res ita sint infixae, ut partes aedum videantur, nec facile saluae & integre separari & removeri possint; cum ex hujusmodi conjunctione colligatur, patrem familias voluisse, ut ibi perpetuo manerent. Arg. cit. l. 17. §. 3. Quod attinet instrumenta authentica ad rem venditam pertinentia, venditorem quidem tanquam ipsius arma emptori ostendere eorumque exemplar seu copiam communicare, sed non aliter tradere teneri, quam si neque ratione evictionis, neque aliam justam causam ea retinendi habeat juxta l. 48. §. 52. ff. de act. empti; cautionem tamen praestare debere, quod ea exigente necessitate extrudere velit juxta, l. 4. §. 3. ff. famil. exercitund. §. l. 29. C. de fideicommiss. &c. astruit Lauterb. §. 34. cum Franzk. l. c. n. 218. Carpz. l. c. defens. 18. & aliis. De caetero, dum inter emptorem & venditorem est controversia, utrum res spectet ad pertinentias, regulariter in dubio asserenti incumbit probatio, ut cum Klock. Tom. 3. cons. 157. à n. 44. Lauterb. §. 33. Quod verò venditor rei venditae accessorium dixit, illud emptori integrum & salvum praestare debet, l. 6. §. 4. l. 11. §. 17. l. 26. ff. de act. empt. Franzk. loc. cit. n. 150. & seq. Lauterb. §. 37.

Quaest. 298. Cui teneatur venditor rem venditam tradere, dum eam successore vendidit duobus?

Resp. primo: Dum neutri eorum adhuc tradita est res vendita, & in neutrum adhuc translatum dominium, obligatur venditor ad tradendam illam illi, cui primo vendita; est communi. R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

nis & certa; eò quòd, qui prior est tempore, prior sit jure, c. 59. de reg. jur. in 6. adeoque is jus habet, ut sibi res tradatur praeter altero, qui in eo casu nullum jus per venditionem acquisivit ad rem sibi tradendam. Unde primum emptorem sine ejus injuria praeterire nequit venditor tradendo rem secundo emptori. Quòd si verò contra hanc obligationem egerit venditor, & rem, quam injuriose secundo vendidit, non minus injuriose & illicitè, validè tamen (utpote cujus dominium, etiam post contractam obligationem tradendi rem primo emptori retinuit,) secundo emptori tradidit, in hunc rei dominium transfertur. Covar. l. 2. var. c. 19. n. 2. Molin. tr. 2. de 7. & 7. d. 369. num. 7. de Lugo, d. 26. f. 11. n. 146. primo emptore habente jus & actionem personalem adversus venditorem, non tantum ad restitutionem pretii, si quod solvit, sed etiam ad solvendum interestè, quanti nimirum ejus interest, rem ei traditam fuisse, caeteraque damna ex non traditione secuta, L. quoties. C. de R. V. L. qui tibi. C. de hered. vel act. vend. AA. citati. Qui etiam, si ad interestè agere nolit, convenire potest secundum emptorem, ubi is scivit rem jam prius alteri venditam, actione in factum, & rem in fraudem & praedictum suum ab eo emptam recuperare. Arg. l. 1. ff. de his quae sunt in fraud. credit. Molin. l. c. n. 9. Gomez. l. 2. var. c. 2. n. 20. Haunold. de 7. & 7. Tom. 4. tr. 8. n. 74. Wiestn. h. t. n. 29. Dixi tamen: & in neutrum adhuc translatum dominium. dum enim dominium ex juris privilegio sine traditione transfertur & acquiritur, (ut contingit, dum venditur aut donatur aliquid ecclesiae, alterive loco pio vel civitati,) secunda venditio rei quae traditio secundo tali emptori facta est nulla. De Lugo, l. c. n. 168. quia jam dominium rei transivit in primum emptorem, nempe ecclesiam, &c. Quin & dicta limitanda quoque sunt aliter, ita ut etiamsi res vendita & tradita secundo emptori, antequam tamen is pretium solverit, aut illud à venditore pro soluto habitum, ea traditione non obstante (utpote nullius effectus, & per quam dominium, quod non nisi soluto pretio per traditionem transfertur juxta §. venditae. Inst. de rer. divisi. & dicta supra translatum non sit,) praefertendus est emptor primus, eique faciendae traditio. De Lugo l. c. n. 165. Castrop. tr. 33. d. 5. p. 27. n. 2. citans pro hoc Rebell. de obl. just. l. 9. qu. 17. f. 3. n. 20. Molin. d. 369. Item non obstante traditione facta secundo primus emptor adhuc praefertendus sit, dum licet ei res necdum tradita quò ad dominium, in securitatem tamen contractus fuit ei hypothecata; eò quòd per hoc acquisitum sit jus aliquod in re, ratione cujus praefertur secundo, & res ei debetur praeter secundo emptore. Arg. L. si creditor. §. fin. ff. de distract. pignor. de Lugo num. 168. ac consequenter ad eam vindicatam à secundo emptore tradendam primo emptori obligatur venditor.

Quaest. 299. Qualiter perfecta venditione, ad traditionem usque venditor teneatur rem venditam conservare?

Respond. A tempore perfecti contractus ad traditionem usque talem rei venditae custodiam adhibere tenetur venditor, qualem bonus, diligens & frugi paterfamilias rebus suis adhibere solet, etsi illam diserte in se non receperit, l. 35. §. 4. ff. de contrah. empt. l. 1. §. 2. ff. de peric.

peric. & commod. rei vend. Struv. ad ff. de act. empti. th. 111. Muller. *ibid.* lit. e. Imò ad omnem diligentiam, intellige, quò ad excludendos omnes gradus culpæ levis, l. 18. §. 9. l. 38. de damn. infell. Muller. *loc. cit.* thes. 112. citans Thabor. de culp. thes. 19. Præstare liquidem debet omnem culpam, non tantum latam, sed & levem, in ejus custodia admissam, dum res exinde perit aut deteriorata fuit, l. 13. ff. de reg. jur. §. 3. Instit. h. t. cit. l. 35. l. 3. & 30. ff. de act. empti; non tamen ad levissimam, utpote quæ in contractibus, qui in utriusque contrahentis gratiam celebrantur, non præstatur, l. 1. §. 1. de peric. & commod. Struv. *loc. cit.* lit. e. Muller. *ibid.* non obstante quò ad hoc potestimum, l. 2. §. 1. de act. empti; utpote quæ loquitur de casu speciali, nempe de custodia, quæ rei ad mensuram venditæ ad diem usque admetiendi adhibenda à venditore exactissima, ita ut eum à præstatione ejus, quod interest excuset solum fatale damnum, cit. l. 2. & 3. de peric. & commod. rei vend. Struv. l. c. lit. e. quemadmodum etiam, ubi venditor fuit in mora tradendi, tenetur ad omnem culpam & periculum præstandum; secus, si emptor fuit in mora accipiendi; tunc enim solum dolum ab ipso tempore moræ præstare tenet venditor, l. 5. & 17. de peric. & commod. Struv. l. c. lit. e. Verum hæc de culpa admissa sine dolo; siquidem dolum omnem circa venditionem & rem venditam commissum præstare debet venditor, l. 68. §. fin. ff. de act. empti. quamplurimos, in quibus hic dolus committitur, casus vide apud Muller. *cit. th.* 111.

Quæst. 300. Quid sit evictio, & qualiter venditor teneatur emptori de præstanda evictione?

1. Resp. ad primum: Evictio est rei propria, quam alius justo titulo acquisitam habet, apud & per Judicem recuperatio. Wesenbec. *in parat. ff. de evict. n. 1.* Pirh. h. t. num. 42. contingit siquidem sæpe, ut res alienæ vendantur permutentur, donentur incisco & invito domino, cui ut debito remedio succurreretur, jura concesserunt, ut rem suam necdum præscriptam ubicunque & penes quemcunque ea extiterit, autoritate Judicis recuperare possent per actionem competentem demonstrando rem esse suam, adeoque, ut ea sibi restitueretur, debite instando. Ut enim etiam, ne dum is, qui justo titulo rem illam possidebat, ea per evictionem privatur, innocenter damnum pati cogatur, jura eadem concesserunt, ut ex empto agere possit contra eum, qui rem alienam vendidit, permutavit, & c. agendoque illum adigere, ut non tantum pretium, quo res tempore hujus evictionis æstimabitur, restituat, sed & ad interesse, nempe quanti ejus intererat rem evictam non esse, præstandum. Ad quorum utrumque dum obligatur venditor, dicitur obligari de evictione. De Lugo, *cit. d. 26. f. 10. num. 154.*

2. Resp. ad secundum: Ubi res vendita evicta est, sive tota, sive tantum ejus pars. V. g. usufructus vel alia servitus in ea constituta, venditor, sive rem alienam aut alteri obligatam scivit, sive ignoravit, (ignorantia siquidem eum non excusat, cum qui rem vendit, cujus ea conditionis sit, scire teneatur & præsumatur. Arg. l. quisquis, C. de re scind. vendit.) tenetur emptori de evictione rei aut partis illius quò ad pretium (intellige totum, si res tota evicta, quò ad partem, si quò ad partem tan-

tum evicta,) & interesse damnaque inde secuta emptori, si scivit esse alienam; quò ad pretium tantum, & quanto minoris res illa valet, quæ servitute est gravata, si ignoraverit rem esse alienam aut gravatam; nisi forte signanter dixerit non esse alienam aut gravatam. Et hæc, etiam si expresse nihil conventum de evictione, l. fin. de condit. caus. dat. caus. non secuta, l. 1. & 70. ff. de evict. l. 6. & 25. G. cod. l. 43. ff. de act. empti. Pirh. h. t. n. 42. Wiestr. n. 79. & 80. Reiffent. h. t. n. 372. & seq. Muller. ad Struv. in ff. tit. de pactis. lit. 8. cum communi. Siquidem illa præstatio evictionis provenit, & est de natura emptionis, & quidem interna, ut Muller. *loc. cit.* cum Mozz. de contract. a. 6. n. 1. Caballin. de evict. §. 5. à n. 25. Marant. in specul. aur. p. 2. n. 4. contra Zafium l. 1. sing. resp. c. 12. in fine. Coraf. l. 3. miscell. c. 10. n. 4. & alios referentes evictionem simpliciter ad naturalia externa emptionis. Cum in omni venditione regulariter id tacite actum intelligatur, ut pretium acceptum re evicta restitatur emptori. Unde pactum etiam expressum, cum quo venditor bona fide credens rem esse suam, illam vendit, nimirum quòd ratione forsitan futuræ ad nihil obligetur, tanquam contrarium dictæ naturali venditionis, reprobatum; quia contractus bonæ fidei hanc conditionem non patitur, ut emptor rem amittat, & venditor pretium retineat. Adeoque eo pacto non obstante, venditor re evicta liberabitur quidem ab interesse solvendo, non verò à pretio restituendo juxta expressum textum, l. 11. §. 18. ff. de act. empti. de Lugo, *loc. cit. f. 10. n. 160.* Muller. *loc. cit.* remittens ad Caballin. ubi ante. Reiffent. h. t. n. 387. Nisi tamen expresse sic convenirent, quòd nec ad pretium reddendum teneatur venditor in casu evictionis; tunc enim huic pacto standum, utpote vi cujus emptor in se liberè suscepit periculum non secus ac in emptione factus retis, si nihil capiatur, emptor amittit pretium, pro ut habentur *cit. l. 11. in fine.* Lugo *loc. cit.* Reiffent. *loc. cit.* idem dicens, nimirum liberum fore venditorem re evicta à restitutione pretii & interesse juxta l. 13. ff. de hered. & act. vend. dicendo (intellige bona fide,) si quod jus est mihi in re, tibi vendo. Nunquam autem ad duplam restitutionem pretii tenetur venditor, nisi se expresse pacto ad hoc obligaverit. Arg. l. emptori. ff. de evict. Castrop. *tr. 33. d. 5. p. 28. §. 5. num. 1.* Quam restitutionem duplam si emptor intentaverit, non potest agere ad interesse & damna ex evictione secuta, l. emptorem. §. Cassius. ff. de act. empti; & è contra, ubi agit, ut sibi sumptus impendi in rem evictam refundantur à venditore, non potest agere ad duplum. Castrop. *loc. cit.* Plures casus, in quibus venditor non tenetur de evictione vide paulò post. Porrò obligatio ista de evictione non solum est pro foro externo, sed etiam pro foro interno conscientie. De Lugo *loc. cit. num. 158.*

3. Dixi autem: re evicta: qualis ut ea censetur, in ordine ut emptor ratione illius contra venditorem agere possit, aut etiam venditor ratione illius obligetur, non sufficit, quòd emptori constet rem venditam alienam, aut usufructu aliavè servitute gravatam esse, aut etiam, quòd super ea ei lis mota, vel per sententiam ad restitutionem condemnatus sit; sed requiritur insuper, ut sententia illa transferat in rem judicatam, & rei emptæ possessione in alium translata mandata sit executioni l. habere. ff. & l. qui rem. C. de evict. Castrop. *loc. cit. f. 28. §. 2. num. 1.* Wiestr. h. t. num. 81. cum